

کتاب راهنمای معلم رشته پویانمایی
نسخه بعد از اعتبار بخشی

وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

دفتر تالیف کتاب های درسی های فنی و حرفه ای و کار دانش

نام کتاب : راهنمای معلم دروس رشته پویانمایی

شورای برنامه ریزی درسی رشته پویانمایی : مژگان اصلانی، فاطمه حسینی شکیب، علیرضا گلپایگانی، ناصر گل محمدی ،

نبی الله مقیمی

مؤلفان: زهره نهاردانی، محمد صادق سربخش، مسعود صفری، حسین صافی، مهدی خرمیان، معصومه مرادپور

زمستان ۱۳۹۲

کلیات

یکی از عواملی که توجه به آن در فرآیند آموزش ضرورت دارد، زمینه یادگیری است. برنامه‌ریزان و مربیان و هنرآموزان و هنرجویان، بایستی زمینه و مقدمات لازم را برای آماده شدن یادگیرنده به منظور یادگیری اهداف اصلی و رفتاری درس، فراهم کنند چه فراگیرنده، اگر متوجه شود که مطالب درسی تأثیرات شایسته‌ای در زندگی او دارد، برای یادگیری اشتیاق بیشتری پیدا خواهد کرد.

در هنگام تدریس، هنرجو شنیده‌ها را می‌گیرد و آن‌ها را در ذهن خود به صورت نظامی از مفاهیم و اصول سامان می‌دهد، این از کارهای مؤثر و ظریف ذهن است که امکان پردازش و تثبیت آموخته را در انسان فراهم می‌کند.

گرچه فعالیت ذهن در یادگیری اهمیت فراوان دارد، ولی برای یادگیری مؤثر و همه جانبه کفایت نمی‌کند. برای یادگیری بهتر لازم است تعامل بین فرد و محیط به وجود آوریم به گونه‌ای که او بتواند سؤال کند، اطلاعات را گردآوری کند، و به تجزیه و تحلیل داده‌ها بپردازد و نهایتاً استنتاج نماید و قضاوت و نقد کند.

در کتاب حاضر که راهنمای تدریس درس تخصصی رشته انیمیشن می‌باشد روش آموزش، محتوای مورد نیاز و لوازم و تجهیزات در دروس و داستان نویسی، فیلمنامه نویسی، بازیگری و حرکت، طراحی حرکت و کارگاه انیمیشن ۱ و ۲ آورده شده است. در تمام این دروس با توجه به میزان واحدهای عملی و نظری و بودجه‌بندی زمان و محتوا، الگوی تدریسی ارائه گشته است.

از آن‌جا که برای درس داستان نویسی، کتاب‌های معتبر و خوبی در بازار کتاب ایران موجود می‌باشد و تقریباً تعدادی از آن‌ها که مورد تأیید کمیسیون تخصصی این رشته بوده است پیوست مطالب است، نیازی به تکرار مطالب و تهیه محتوای جدید دیده نشده است عنوان‌های محتوا و زمان های تدریس آن در جداول الگوی تدریس لحاظ گردیده است.

لازم به ذکر است که لغات تخصصی که هنوز فرهنگستان ادب و آوازه‌ای برای آن‌ها معرفی نکرده، همانگونه که در حوزه تخصصی هم اکنون مورد استفاده می‌باشند، آورده شده‌اند. در برنامه است که نسخه‌ای از کتاب به مرکز فرهنگستان ادب ارائه شود تا برای نسخه بعدی اصطلاحات و واژگان لاتین حذف شوند.

هنرآموزان عزیز، باید توجه داشته باشند که هنرجویان همواره نیاز دارند تا از طریق جمع‌آوری اطلاعات به صورت‌های مختلف اعم از متن تصویر فیلم و با استفاده از رسانه‌های مختلف و در دسترس، به دانش خود

بیفزایند. از این رو لازم است تحت راهنمایی هدایت و کمک شما قرار بگیرند سمت و سو و روش گردآوری مطالب را تجربه نمایند.

البته این کتاب دستورالعملی دقیق و ثابت و غیرقابل انعطاف برای روش تدریس این رشته نمی‌باشد. بلکه حاوی نکته‌ها و اطلاعات و تمرین‌هایی در حد استاندارد برنامه درسی موجود، می‌باشد. هنرآموزان می‌توانند با توجه به شرایط محیطی و امکانات موجودشان، از تمرین‌ها هرگونه صلاح می‌دانند دخل و تصرف داشته باشند و بهره بگیرند. می‌توانند تمرین یا پرسشی را حذف یا جایگزین نمایند. همچنین در قضاوت و ارزیابی توان هنرجویان، می‌توانند ابتکارات و سلیقه خود را به کار بگیرند و خلاصه روحیه خلاق خود را حفظ کنند و در این مسیر حتماً لازم است که به بودجه‌بندی زمان و کلید واژه‌ها و میزان واحد عملی و نظری توجه ویژه داشته باشند.

در خاتمه، هنرآموزان گرامی باید به هنرجویان تفهیم نمایند که یادگیری نقطه پایان ندارد و این گونه نیست که پس از آموزش در زمان خاص، از حاصل و نتیجه یادگیری بتوان مطمئن بود بخصوص در دروسی که خلاقیت محوریت اصلی آن است و باید همیشه به مهارت آن افزود و در تمرین‌ها ممارست داشت.

ادبیات داستانی

نمره		واحد نظری		واحد عملی	
نظری	عملی	ساعت	تعداد	ساعت	تعداد
-	۲۰	۲	۲	-	-

سرآغاز...

ادبیات داستانی یکی از دروس مهم برای رشته انیمیشن محسوب می شود و هدف از برقراری این درس برای این رشته آشنایی هنرجویان با زیر مجموعه های این ادبیات و همچنین عناصر داستان نویسی است. مقدمه و پایه ای که می تواند به هنرجویان در درس فیلمنامه که در سال سوم ارائه می شود کمک شایانی داشته باشد. در پایان این درس هنرجو بایستی به مرحله ای برسد که علاوه بر شناخت عناصر یک آشنایی نسبی نیز برای نگارش داستان کوتاه و احیانا رمان به دست آورد، هر چند که ممکن است داستان کوتاهی که می نویسد بداعتی نداشته و از نظر ادبی هم چندان اثر قابل تاملی نباشد.

در زمینه داستان کوتاه و یا رمان و همچنین چگونگی نگارش داستان، کتاب های زیادی در کشور وجود دارد، اما یکی از مناسب ترین آنها که می تواند برای این درس نیز مرجع باشد، *ادبیات داستانی جمال میرصادقی* است. این کتاب می تواند مسیری درست را برای آشنایی هنرجویان مشخص نموده و با معرفی تمامی عناصر و همچنین زیر گروه های ادبیات داستانی، شیوه نگارش را هم با بررسی آثار نویسندگان مطرح ایرانی و غیر ایرانی پیش ببرد. از همین نویسندگان کتاب *عناصر داستان* نیز منبع خوبی برای هنرآموزان محترم و هنرجویان این رشته است. گزینه دیگری که می تواند در کنار این دو کتاب برای هنرجویان مفید باشد، *انواع ادبی نوشته سیروس شمیسا* است. این کتاب علاوه بر انواع ادبیات از زاویه دیگری به بخش داستانی نیز پرداخته است.

هنرآموزان عزیز می توانند با توجه به سرفصل های ارائه شده و همچنین مطالب مربوطه در کتاب، تدریس این درس را شروع نمایند. علاوه بر آن در پایان هر درس علاوه بر آموزش مفاهیم، می توانند با خواندن آثاری که در این دو کتاب و یا کتاب های معتبر دیگر در این زمینه آمده به یادگیری و شناخت هنرجویان کمک نمایند.

بررسی و نقد داستان و همچنین نگارش داستان کوتاه در حد بضاعت هنرجو هم می تواند مجال خوبی برای محک آنان باشد. بدون شک تخصص هنرآموز مربوطه و علاقه او به این درس می تواند موقعیت های خوبی را پیش روی هنرجوی علاقمند بگذارد.

با آرزوی توفیق

ادبیات

- تعریف
- دسته بندی و انواع ادبی

ادبیات داستانی

- تعریف

دسته بندی ادبیات داستانی

- قصه
- داستان کوتاه
- رمان

قصه

- تعریف قصه
- ویژگی های قصه

انواع قصه

- حکایت
- افسانه
- اسطوره
- لطیفه
- قصه های عامیانه

داستان کوتاه

- تعریف
- آغاز و پیدایش
- ویژگی ها و ارکان
- داستان کوتاه در ادبیات ایران و جهان

رمان

- تعریف
- پیدایش و شکل گیری
- انواع
- رمان در ادبیات ایران و جهان

عناصر داستان

- داستان
- پیرنگ
- الف: گره افکنی
- ب: تعلیق
- پ: نقطه اوج
- ت: گره گشایی
- کشمکش
- الف: با خود
- ب: با دیگری
- پ: با طبیعت
- ت: با فرا طبیعت
- شخصیت
- الف: شخصیت های ایستا
- ب: شخصیت های پویا
- گفتگو
- زاویه دید
- الف: دسته بندی داستان از لحاظ زاویه دید
- ب: من روایتی
- پ: دانای کل
- حادثه
- فضا
- صحنه یا زمینه
- سبک
- لحن

- مضمون
- موضوع
- تمثیل و نماد

منابع و ماخذ

- پ.کنی، دبلیو، **چگونه ادبیات داستانی را تحلیل کنیم؟**، ترجمه ی مهرداد ترابی نژاد و محمد حنیف، نشر زیبا، تهران، چاپ اول، ۱۳۸۰
- پاینده، دکترحسین، **داستان کوتاه در ایران جلد اول**، انتشارات نیلوفر، تهران، چاپ اول، ۱۳۸۹
- پاینده، دکترحسین، **داستان کوتاه در ایران جلد دوم**، انتشارات نیلوفر، تهران، چاپ اول، ۱۳۸۹
- حکیمی، محمود، کاموس، مهدی، **مبانی ادبیات کودک و نوجوان: ویژه ادبیات دینی**، نشر آردن، تهران، چاپ اول، ۱۳۸۳
- شمیسا، سیروس، **انواع ادبی**، نشر فردوس، تهران، چاپ هفتم، ۱۳۷۹
- فیستر، مانفرد، **نظریه و تحلیل درام**، ترجمه مهدی نصراله زاده، نشر مینوی خرد، تهران، چاپ اول، ۱۳۸۷
- مجموعه نویسندگان، **عناصر داستان های علمی-تخیلی**، گرد آوری و ترجمه ی خیام فولادی تالاری، نشر نی، تهران، چاپ اول، ۱۳۷۷
- مجموعه نویسندگان، **فن داستان نویسی**، ترجمه ی محسن سلیمانی، نشر امیر کبیر، چاپ چهارم، ۱۳۸۳
- میر صادقی، جمال، **ادبیات داستانی**، نشر سخن، تهران، چاپ ششم، ۱۳۹۰
- میر صادقی، جمال، **عناصر داستان**، نشر سخن، تهران، چاپ سوم، ۱۳۷۶